

България

Написано от Евгения Ташева,
За Земята

Брой градове с нулеви
отпадъци в страната: 1

Кои са най-впечатляващите политики и резултати от управлението на отпадъците през изминалата 2022 година?

През април 2022г. в Габрово заработиха първите два автомата за обратно приемане на пластмасови бутилки и алуминиеви кенчета. Бонусната система, която награждава участниците с предмети за многократна употреба и ваучери за отстъпки от местни бизнеси, предизвика изключителен интерес, в резултат на което само за 7 месеца бяха рециклирани 234 934 броя опаковки.

През март 2022 г. кметът на Свиленград официално подписа споразумението за сертифициране на градове с нулеви отпадъци, с което Свиленград стана първата българска община на европейската карта на градовете с нулеви отпадъци. Свиленград се ангажира до 2025 г. да достигне не повече от 99 кг неретициклирани отпадъци годишно на жител.

Кои са най-резултатните мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци през изминлата 2022 година?

През 2022 г. Община Свиленград започна пилотно прилагане на принципа „плащай, колкото изхвърляш“ (PAYT) за местната такса „Битови отпадъци“, финансирано от ЕС. Иновативната интелигентна система ще отчете намалението на остатъчните отпадъци чрез сензори и информационен портал, а опитът ще бъде обобщен в ръководство за PAYT за българските общини.

Свиленград въведе две нови места за разделно събиране на текстил (дрехи, обувки), в допълнение към специализирания общински център за повторна употреба и рециклиране на сортирани отпадъци, донесени от фирми и физически лица.

През 2022 г. пилотното разделно събиране на отпадъци „от врата до врата“ на Свиленград от 1000 домакинства беше разширено с 300 нови жълти контейнера за хартия, пластмаса и метални опаковки. В началото на годината Община Габрово създаде четири зони за обществено компостиране: в детска градина, училище, в жилищен квартал и в близост до курортен хотел. Общината предотвратява образуването на отпадъци като предоставя на жителите рекламни материали за многократна употреба, като текстилни торбички за пазаруване, алуминиеви бутилки за напитки, термочаши и т.н., в съчетание с многобройни информационни кампании и открити уроци в училищата и детските градини за намаляване на отпадъците и рециклиране. Като мярка за превенция на пластмасата Община Габрово е инсталирала в основната си сграда диспенсъри за вода, които филтрират чешмяната вода.

Какъв е по-широкият национален контекст през последните 12 месеца?

Най-голямата възможност и предизвикателство през 2022 г. беше политическата ситуация в България. Безпрецедентна положителна промяна се наблюдаваше в Министерството на околната среда и водите, оглавявано от министър и заместник-министър от Зеленото движение. Краткотрайното коалиционно правителство беше разпуснато след 7 месеца и заменено от служебно правителство. Този период беше твърде кратък за дълбоки промени и смели стъпки към поставяне на правна и стратегическа рамка за по-добро управление на отпадъците в България. България има едно от най-ниските нива на ефективно управление на отпадъците в ЕС, тъй като отговорността и средствата за разделно събиране на отпадъци се разпределят и използват неефективно. Разходите, свързани с управлението на отпадъците, както и средствата, събирани чрез такса „Битови отпадъци“, обикновено представляват най-голям дял от бюджетите на местните власти, което, особено в по-големите градове, превръща управлението на отпадъците в предмет, достъпен предимно за влиятелни бизнес заинтересовани страни, като например фирмите за събиране на отпадъци.

Кой е най-големият успех/победа на вашата организация през последните 12 месеца?

Официалният ангажимент на община Свиленград да продължи да изпълнява програмата за сертифициране на градове с нулеви отпадъци.

За Земята подкрепи местните хора в Павликени да спрат предложението за инсинератор с огромен капацитет (400 000 т/г). Екипът на За Земята участва във всички обществени обсъждания, в експертен съвет в регионалната агенция по околна среда и изпрати 4 становища по време на процедурата по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС). В резултат на това проектът не получи разрешение за строителство. Макар и голяма победа, тя все пак е временна, тъй като окончателното решение на Изпълнителната агенция по околна среда все още не е известно.

Кои са най-големите приоритети на вашата организация в отношенията с общините през следващите 12 месеца?

За Земята ще насочи усилията си към установяване и задълбочаване на отношенията с повече по-малки по размер български общини, като същевременно ще улесни потенциалните обменни пътувания и практически посещения на терен между по-големите български общини и техните колеги в градове от Европейската мрежа за нулеви отпадъци.

На официалния уебсайт за сертифициране на общини с нулеви отпадъци за България: <http://chistaobshtina.eu> ще продължават да бъдат публикувани преведени на български език нови добри практики, казуси и насоки от Европейската мрежа за нулеви отпадъци, както и добри примери от български общини.

Производство и събиране на отпадъци, България

Име на града	Общо генериране на твърди битови отпадъци (на глава от населението, в килограми)	Степен на разделно събиране (%)	Генериране на остатъчни отпадъци (на глава от населението, килограми)
Свиленград	281	3,76%	N/A
Габрово	330	34%	220